

Alkotmánybíróságnak

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

1535 Budapest, Pf. 773.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/589-2/2019</i>	
Érkezett: 2019 MÁJ 13.	
Peldány: <i>2</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>0 db</i>	<i>du'</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Szládovits Tibor [REDACTED] hivatkozással a 2019. április 5.-én kelt, de 2019. április 16.-án átvett **IV/589-1/2019. sz. felhívásban** foglaltakra, a korábban már csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján az alábbi

hiánypótlást

terjesztem elő:

Továbbiakban is kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Kfv.IV.38.050/2017/8. És a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.246/2016/38/II. sz. ítéleteinek alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolását az alábbiakkal pontosítom és egészítem ki:

Indítványomat az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi tv. CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján terjesztem elő.

A 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

Az Abtv. 27. §-a kimondja, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az indítványommal támadott bírói döntés a kizárólagos tulajdonomat képező ingatlan kisajátítása tárgyában született, amely sérti az Alaptörvény XIII. cik (1) bekezdésében biztosított

tulajdonhoz való jogomat azáltal, hogy a kártalanítás mértéke nem felel meg ugyanezen cikk (2) bekezdésében megjelölt teljesség követelményének.

A bírósági ítélet elleni felülvizsgálati kérelemmel a jogorvoslati lehetőségeimet kimerítettem.

Az indítványommal támadott kúriai ítélet elvi éllel mondta ki, hogy a kisajátítás esetén értékgarancia érvényesül és nem állaggarancia, ezért az eredeti állapot helyreállítása a kisajátítás iránti eljárásban nem értelmezhető. A kártalanítási összeg megállapításakor a kisajátítással érintett ingatlan forgalmi értékét kell alapul venni, és nem azt az értéket (árat), amennyiért a tulajdonos a kisajátított ingatlan helyett azonos vagy hasonló jellemzőkkel bíró ingatlant vásárolni tud.

A felmerült kérdés – vagyis a kisajátítási kártalanítás mértéke - alkotmányjogi jelentőségű azáltal, hogy az Magyarország Alaptörvénye XIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. Ugyanezen cikk (2) bekezdése kimondja, hogy tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

A felmerült kérdés alkotmányjogi jelentősége álláspontunk szerint abban nyilvánul meg, hogy nem sérül-e a tulajdonhoz való alkotmányos jog és a kártalanítás teljességének követelménye a Kúria azon álláspontjával, hogy kisajátításnál az eredeti állapot helyreállítása nem értelmezhető, és a kártalanítási összeg megállapításánál nem kell tekintettel lenni arra, hogy azon az értéken a tulajdonos a kisajátított ingatlan helyett tud-e azonos vagy hasonló jellemzőkkel bíró ingatlant vásárolni.

Indítványozói álláspontunk szerint az elvi éllel kimondott kúriai döntés oly mértékben szűkíti az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében megjelölt teljesség fogalmát, hogy ilyen szűkítő értelmezés mellett már az nem tudja betölteni azon célját, hogy a tulajdon kisajátítása esetén kellő ellentételezést biztosítson. Ha a kisajátítás esetén a tulajdonos nem részesül olyan mértékű kártalanításban, amivel képes pótolni az elvesztett tulajdonát egy vele azonos vagy hasonló jellemzőkkel bíró másik vagyontárggyal, akkor sérül az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog is.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésének értelmezése szerint a tulajdonos nem kerülhet hátrányos helyzetbe azáltal, hogy tulajdonát kisajátították. Ha a kisajátítás során kapott kártalanításnak nem kell alkalmasnak lennie arra, hogy a tulajdonos azon egy vele azonos vagy hasonló jellemzőkkel bíró másik vagyontárgyat vehessen, akkor a tulajdonos hátrányos

helyzetbe kerül, és az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdése ilyen kúriai jogértelmezés mellett nem tudja betölteni célját és rendeletetését.

A fentiekben leírt alkotmányjogi jelentőségű kérdés az Alaptörvényben biztosított jogaimat az alábbiakban kifejtettek szerint érinti és sérti:

Magyarország Alaptörvénye XIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. Ugyanezen cikk (2) bekezdése kimondja, hogy tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

A per tárgyát a kizárólagos (1/1 arányú) tulajdonomat képező [REDACTED] [REDACTED]-ú, szántó művelési ágú, 4 ha 9736 m² nagyságú, 133,55 A. K. kataszteri jövedelmű ingatlan 8498 m² nagyságú részének kisajátításáért megállapított kártalanítás mértéke képezte.

A kisajátítást egy gyorsforgalmi út megépítése – tehát közérdek – tette szükségessé, ezért a kisajátítás indokoltságát nem, csak az érte megállapított kártalanítás mértékét vitattam, mert álláspontom szerint az nem felelt meg az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében – és a vele összhangban álló, a kisajátításról szóló, a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (Kstv.) 1. § (1) bekezdésében is - megjelölt teljesség követelményének.

Álláspontunk szerint az ügyben eljáró Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.246/2016/38/II. és a Kúria Kfv.IV.38.050/2017/8. sz. ítélete által megállapított kártalanítás sem felel meg az Alaptörvény szerinti teljesség követelményének az alábbiakra tekintettel:

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésben foglaltak összhangjából következően az (1) bekezdésben szabályozott tulajdonhoz való jognak a (2) bekezdésben meghatározott sérülése esetén a tulajdonost azonnal, feltétel nélkül és teljes mértékben kártalanítják.

Álláspontunk szerint a teljes kártalanítás akkor valósul meg, ha a kártalanítás összegén reális lehetősége van a tulajdonosnak a kisajátított ingatlana helyett olyat vennie, amellyel az elszenvedett hátránya megszüntethető. Jelen esetben a kapott kártalanításért – amennyiben az a teljesség követelményének megfelel – tudnom kellett volna venni egy olyan szántó művelési ágú ingatlant, amely területének nagyságában, minőségében és az egy tömbben lévő szántó ingatlanaimmal való egybeművelés lehetőségével képes pótolni a kisajátított ingatlanomat. Mivel a kisajátított ingatlan „szántó” művelési ágú volt, így értelemszerűen szintén „szántó” művelési ágú ingatlan megvásárlásával kell azt pótolnom. A területnagyság és földminőség azonossága szintén indokolt, tudomásul véve azt, hogy nem várható el a teljes azonosság. Megengedett a területnagyság eltérése, ha az eltérést a földminőség kiegyenlíti. Az

egybenművelés lehetősége rendkívül fontos elvárás, hisz a földjeim – egyenesági hozzátartozóim és házastársam földjeivel – egy tömbben található a nagyüzemileg könnyebb megművelés miatt. A kisajátítás az egyik – majdnem 5 ha nagyságú – termőföldemből elvett majdnem 1 ha nagyságú területrészt. Ezt nem lehet úgy pótolni, hogy az egy tömbben lévő földjeimtől távol vehetek egy ugyanekkora nagyságú és minőségű szántót, mert ezt a különálló, közel 1 ha nagyságú terület – az egybenművelés lehetőségének hiánya miatt – nem művelhető gazdaságosan, vagy olyan gazdaságosan, mint ha az közvetlenül határos lenne a meglévő földjeimmel.

A fentiekre a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt peres eljárásban többször is hivatkoztunk. A bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményére, valamint a szakértői nyilatkozatokra tett észrevételeinkben kifogásoltuk, hogy a szakértő által megállapított kártalanítási érték nem alkalmas a kisajátított terület fentiek szerinti pótlására. Ezt a tényt a perben kirendelt szakértő elismerte.

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság aggálytalannak tartotta az általa kirendelt szakértő által megállapított kártalanítás mértékét annak ellenére is, hogy többször rámutattunk arra, és a szakértő is elismerte azt, hogy ezen az értéken a kisajátított ingatlan helyett, annak területben, földminőségben és egybenművelhetőség tekintetében is megfelelő másik ingatlan helyben nem vásárolható. Erre tekintettel a bíróság által hozott ítélet nem felel meg az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében meghatározott „teljesség” követelményének. Ebből eredően sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tulajdonhoz való jogom, mint alkotmányos alapjog. Ez a sérülés azáltal következett be, hogy a tulajdonom elvételre került, és az érte kapott kártalanítással nem tudtam pótolni azt a hátrányt, amit a tulajdonom elvételével elszenvedtem.

A Kúria a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. Ítéletének indokolásában arra hivatkozott, hogy kisajátítás esetén „csak” értékgarancia érvényesül és nem állaggarancia. Ennek folytán a kisajátítással érintett ingatlan forgalmi értékét kell a kártalanítási összeg megállapításakor alapul venni, és nem azt az értéket (árat), amennyiért a tulajdonos a kisajátított ingatlan helyett azonos/hasonló jellemzőkkel bíró ingatlant vásárolni tud. Ugyanezen okból kifolyólag nem értelmezhető/értelmezendő az eredeti állapot helyreállítása sem a kisajátítás során. Ugyanezt jelölte meg a Kúria a döntése elvi tartalmaként is.

Álláspontom szerint a Kúria döntése sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való alkotmányos jogomat azáltal, hogy a (2) bekezdésben megjelölt „teljesség” körében nem ismerte el azt, hogy a kapott kártalanítás összegének alkalmasnak kell lennie arra, hogy a kisajátított ingatlan helyett azonos vagy hasonló jellemzőkkel bíró ingatlant vásárolni tudjak.

Álláspontom szerint az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében megjelölt „teljesség” akkor valósulhat meg, akkor nem sérül az (1) bekezdésben biztosított tulajdonhoz való jog, ha a kártalanítás mértéke reális lehetőséget biztosít a kisajátított ingatlan helyett azonos vagy hasonló jellemzőkkel bíró másik ingatlan vásárlására.

A Kúria ítéletének indokolása szerint nem értelmezhető/értelmezendő az eredeti állapot helyreállítása a kisajátítás során. Ez a kúriai álláspont szintén ellentétes az Alaptörvény XIII cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való joggal és a (2) bekezdés szerinti „teljesség” követelményével. A jogellenesen okozott kár megtérítését az Alaptörvélynél alacsonyabb szintű jogszabály, a Polgári Törvénykönyv 6:519. §-a biztosítja, mértékét pedig a 6:522. § (1) bekezdése teljes mértékben rendeli megtéríteni. A kártérítésnél az eredeti állapot helyreállítása az irányadó. A 6:564. §-a a jogszerűen okozott kártalanítás módjára és mértékére is a kártérítésre vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni. Amennyiben az Alaptörvényben nem nevesített jog megsértése esetére a teljes kártérítés – az eredeti állapot helyreállítása – a törvény által elvárt, akkor az Alaptörvényben nevesített jog – a tulajdonhoz való jog – sérülése esetén miért lenne elegendő ennél kevesebb? Ez a kúriai álláspont ellentétes az Alkotmánybíróság 16/2017. (VII.10.) AB határozatában foglaltaknak, melyben a Tisztelt Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése a kártalanítás teljességének alkotmányos követelményét fogalmazza meg. A reparáció polgári jogi elvének diszkrimináció nélküli érvényesülése követelményének pozitív megfogalmazását jelenti (vagyis a diszkrimináció tiltását a reparáció vonatkozásában). A kártalanítás teljességének követelménye az Alaptörvényben biztosított tulajdonhoz való jog sérülése esetén sem lehet szűkebb/kevesebb, mint a polgári jogi kártérítés mértéke. Amennyiben a kisajátítás esetén, a kártalanítás mértékének megállapításakor nem értelmezhető az eredeti állapot, akkor sérül az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog, és ezen kúriai döntés ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében elvárt teljesség követelményével.

Tekintettel arra, hogy a bírói döntés tárgya az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésben biztosított tulajdonhoz való jog sérülése esetére szintén az Alaptörvényben biztosított kártalanítás mértéke, így ezen jogaimat a bírói döntés a fentiekben kifejtettek szerint érdemben befolyásolta azáltal, hogy kisajátított tulajdonomért nem részesülhettem olyan mértékű kártalanításban, mint amelyet az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése a teljesség körében biztosítani rendel.

Kelt: Keszthely, 2019. május 07.

